

EKO podnikanie

Peter Tauš

Marcela Taušová

Mária Shejbalová Muchová

Ján Koščo

© Peter Tauš, Marcela Taušová, Mária Shejbalová Muchová, Ján Koščo

EKOpodnikanie

Vydavateľ:

© TU v Košiciach,
Fakulta BERG, Dekanát – Edičné stredisko

Vydanie: prvé

Košice 2019

Náklad: 50 ks

ISBN 978-80-553-3451-6

*Tento materiál je autorské dielo chránené Autorským zákonom SR a súvisiacimi zákonmi.
Všetky práva vyhradené.*

*Okrem zákonom povolených prípadov, žiadna časť tohto materiálu nesmie byť
reprodukovaná a šírená akoukoľvek formou a prostriedkami bez predošlého písomného
súhlasu autora.*

Za odbornú stránku textu zodpovedá autor. Text neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou.

OBSAH

Obsah

Úvod.....	4
Podnikanie a ekopodnikanie	6
Predpoklady.....	7
Podnikanie na základe živnostenského oprávnenia	8
11	
Pracovný príklad.....	11
Charakteristika podniku	13
Klasifikácia podnikov podľa právnej formy	14
Porovnanie právnych foriem podnikania na Slovensku	15
Miesto podnikania.....	16
Forma podnikania	17
Forma podnikania	18
Administratívna náročnosť založenia podniku.....	19
Finančná náročnosť založenia podniku	20
Ekologická náročnosť založenia podniku	21
Pracovný príklad.....	22
EKOPODNIKANIE	24
Čo je vlastne EKOpodnikanie?.....	24
Definícia.....	24
Výhody ekopodnikania.....	24
Ekologizácia výroby a produktov	28
Ekologizovaná technológia.....	29
Environmentálne hodnotenie výrobku	30
Environmentálne vhodný produkt "EVP"	30
ZÁVER	36
Zoznam použitej literatúry	38

Brožúra vznikla v rámci projektu [EKOPodnikanie](http://EKOPodnikanie.sk).

VZDELÁVACÍ PROGRAM

možnosti financovania
inovatívne podnikanie
cirkulárna ekonomika
ekomanadžment
ekomarketing
environment

www.ekopodnikanie.sk

finančne podporuje

www.zelenyvzdelavacifond.sk

realizuje

www.energia-pre-slovensko.sk

Projekt EKOPodnikanie bol realizovaný občianskym združením Energia pre Slovensko a bol finančne podporený Zeleným vzdelávacím fondom a jeho donormi.

**ZELENÝ
VZDELÁVACÍ
FOND** | GREEN
EDUCATION
FUND

 **MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Energia pre Slovensko

realizuje projekt

EKO Podnikanie

Projektový zámer je realizovaný s finančnou podporou
Zeleného vzdelávacieho fondu.

Slovnaft
MEMBER OF MOL GROUP

SLOVALCO

 Nadácia **EPH**

VELUX®

Úvod

„Podnik, ktorý neprináša
nič iné okrem peňazí,
je úbohý podnik.“

Henry Ford

Táto príručka je určená všetkým záujemcom o **podnikanie** s prívlastkami **moderné a udržateľné**.

Čo tieto prívlastky znamenajú?

V prvom rade znamenajú budúcnosť. Budúcnosť životného prostredia, budúcnosť vzťahov a budúcnosť tých, kvôli ktorým väčšina podniká – našich detí.

Podnikanie s predponou **EKO** má za cieľ všetky činnosti súvisiace s daným podnikaním prispôbovať tomu, aby bol ich dopad čo najšetrnejší k životnému prostrediu. To znamená zameriavať sa na šetrenie energiou, šetrenie prírodnými zdrojmi, obmedzenie produkcie odpadov a mnoho ďalších činností, ktoré sú priblížené v tejto publikácii.

V rukách máte stručný popis toho, ktoré činnosti, ako a prečo vplyvajú na životné prostredie spolu s jednoduchými návodmi prečo a ako by sa mali vykonávať v súlade s moderným podnikaním.

Cieľom je poskytnúť stručný prehľad o možnostiach ekologického podnikania na Slovensku a priblížiť legislatívny rámec takéhoto podnikania. Súčasťou je stručný a prehľadný manuál popisujúci proces zakladania firmy ako aj povinnosti súvisiace so vznikom a následným chodom ekologicky zameraného podnikateľského subjektu.

Autori učebných textov sa nezavujú osobnej zodpovednosti za prípadné chyby a nedostatky v texte. Rady a odporúčania, ktoré by prispeli k ďalšiemu skvalitneniu obsahu príručky, sú vítané.

Podnikanie a ekopodnikanie

Podnikateľská činnosť je považovaná za hnaciu silu ekonomík a podnikateľ je v tejto súvislosti osobou vytvárajúcou nové možnosti pre hospodársky rast a rozvoj. [8] Jedna zo základných definícií je zakotvená v zákone č. 513/1991 - Obchodný zákonník, ktorý definuje podnikanie nasledovne: „**Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku**“. [9] Výrazov so základom slova „ekol...“ sa v danom zákone nenachádza ani jeden. Ochrany životného prostredia sa týkajú len dva paragrafy – § 44 a § 51 – v súvislosti s nekalou súťažou, ktorá sa zákonom zakazuje a k nej patrí aj ohrozovanie zdravia a životného prostredia pri podnikaní.

V publikácii [Podnikanie malých firiem v Slovenskej republike po vstupe do Európskej únie](#) jej autorka Pauličková uvádza, že *Podnikanie je samostatné rozhodovanie o tom, čo vyrábať, alebo aké služby poskytovať, o právnej forme podnikania, o umiestnení podniku a o jeho vybavení, o miere použitia cudzieho a vlastného kapitálu a v neposlednom rade o rozdelení hospodárskeho výsledku.* [7]

Znamená to teda, že každý podnikateľ sa môže slobodne rozhodnúť, či a do akej miery bude jeho podnikanie negatívne alebo pozitívne vplývať na životné prostredie a budúcnosť planéty.

Podnikanie okrem plnenia potrieb zákazníkov a vlastného rozvoja podniku zabezpečuje aj ďalšie celospoločenské ciele:

- vytvára a rozširuje pracovné miesta,
- tvorí inovácie a technologický pokrok,
- stimuluje iniciatívu a vzdelanie,
- prispieva k tvorbe zdrojov pre vzdelávanie, sociálne zabezpečenie, kultúru a pod. [7],
- priamo i nepriamo vzdeláva zákazníkov v oblasti ekologického správania,

K základným znakom podnikania patrí:

- samostatné konanie hospodárskych subjektov,
- iniciatívnosť, smelosť a vynachádzavosť, inovatívnosť,
- schopnosť znášať riziká súvisiace s podnikateľskou činnosťou [11].
- schopnosť improvizácie a používania nových a netradičných riešení.

Predpoklady

Objektívne predpoklady podnikania sú vytvárané trhovou ekonomikou a legislatívou. Tie majú stimulovať podnikanie tým, že umožnia využívať ekonomické príležitosti vznikajúce na trhu. Zároveň majú poskytovať právne záruky všetkým vlastníkom a vytvárať pre podniky stabilné podnikateľské prostredie. Základom podnikania má byť fakt, že štát vytvára a poskytuje právne záruky všetkým vlastníkom a zároveň im vytvára stabilné podnikateľské prostredie [13].

V súčasnosti sa vo svete stáva bežným javom poskytovanie výhod zo strany štátu tým podnikateľom, ktorých ekologická stopa podnikania je dokázateľne priaznivejšia.

Ak v danom štáte neexistuje právna podpora ekopodnikania, je vyslovene na svedomí a odhodlanosti podnikateľa, či sa spoľahne na ekologické myslenie a vzdelanie zákazníkov, alebo podľahne len ekonomickému tlaku.

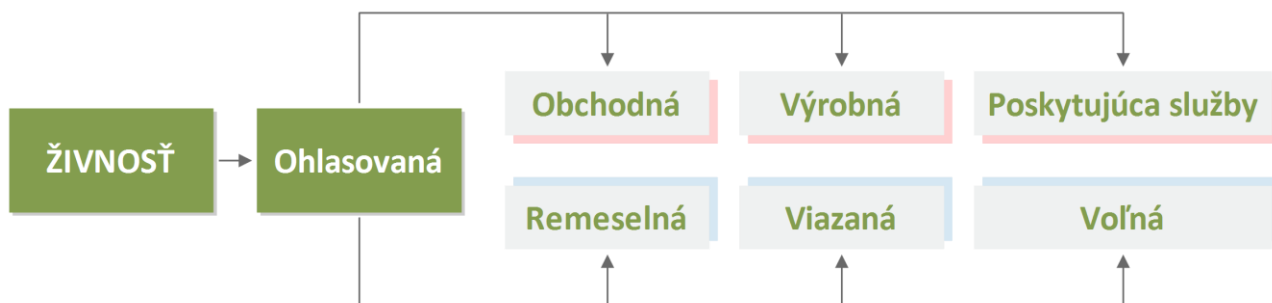
Subjektívne predpoklady podnikania sú tvorené predovšetkým charakteristikou samotného podnikateľa a charakteristikou jeho odborných, či podnikateľských skúseností.

Pojem **podnikateľ** (entrepreneur) pochádza z francúzštiny a vo svojom pôvodnom význame znamenal sprostredkovateľ [37]. V súčasnosti sú však tomuto slovu priradované významy ako **tvorca zmien, človek schopný spozorovať príležitosti, alebo človek s inovačnými schopnosťami**. Vo všeobecnosti má slovenčina s predkladom významu tohto slova problémy, ostaneme preto pri pojme podnikateľ. Ten je zadaný aj v Obchodnom zákonníku.

Vo všeobecnosti je možné na Slovensku podnikáť niekoľkými (zákonnými) spôsobmi:

Podnikanie na základe živnostenského oprávnenia

Z hľadiska výsledného produktu podnikania sa živnosti delia na obchodné, výrobné a poskytujúce služby.

Od 1. júna 2010 nadobudla účinnosť novelizácia živnostenského zákona. Novelou zákona došlo k zrušeniu koncesovaných živností a ich zaradeniu k viazaným. V súčasnosti tak poznáme len živnosti ohlasované - podľa § 19 živnostenského zákona sú nimi živnosti remeselné, viazané a voľné.

Obchodné živnosti podľa § 33, 34, 38 živnostenského zákona. Sú to najmä kúpa tovaru na účel jeho predaja a pohostinná činnosť. Podnikateľ môže v rámci svojho živnostenského oprávnenia tiež prenajímať tovar, sprostredkovať kúpu a predaj tovaru v jednotlivých prípadoch a vykonávať iné činnosti spojené s kúpou tovaru na účel jeho predaja v rámci zákona. Pohostinskou činnosťou sa rozumie príprava a predaj jedál a nápojov, ak sa podávajú na priamu konzumáciu na mieste.

Výrobné živnosti podľa § 42 živnostenského zákona, pri ktorých má podnikateľ právo v rámci živnostenského oprávnenia vykonávať súbor nadväzných činností súvisiacich so zabezpečením výroby finálneho produktu, zhotovovať stroje, náradie a prípravky určené na výrobu finálneho produktu, predávať a opravovať výrobky, ak zostane zachovaná povaha živnosti a ďalšie činnosti vymedzené zákonom.

Činnosti poskytujúce služby v zmysle § 43 živnostenského zákona, pričom službami sa na účel tohto zákona rozumie poskytovanie opráv a údržby vecí, preprava osôb a tovaru, iné práce a výkony na uspokojovanie ďalších potrieb.

Oprávenie prevádzkovať ohlasovanú živnosť vzniká dňom ohlásenia. Kto chce prevádzkovať ohlasovanú živnosť, je povinný to ohlásiť miestne príslušnému živnostenskému úradu – Odbor živnostenský a ochrany spotrebiteľa. Podnikateľ písomne ohlási, aký druh činnosti chce vykonávať a pokiaľ spĺňa všeobecné a osobitné podmienky je mu vystavené živnostenské oprávenie.

Podmienky živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním upravuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Odborná spôsobilosť sa preukazuje výučným listom alebo iným dokladom o ukončení učebného odboru a dokladom o vykonaní praxe v obore, prípadne v príbuznom obore. Ak žiadateľ FO nespĺňa podmienky pre príslušnú živnosť, napr. nedostatočné vzdelanie, resp. prax, môže prevádzkovať živnosť prostredníctvom zodpovedného zástupcu (fyzická osoba zodpovedajúca za odborné prevádzkovanie živnosti – je obvyčajne v pracovnoprávnom vzťahu k podnikateľovi a spĺňa všeobecné i osobitné podmienky prevádzkovania živnosti). V prípade právnickej osoby (PO) musia spĺňať všeobecné podmienky konatelia spoločnosti. Na splnenie osobitných podmienok musí byť ustanovený zodpovedný zástupca.

Zámočníctvo
Nástrojárstvo
Kovoobrábanie
Galvanizácia kovov
Smaltovanie
Opravy pracovných strojov
Diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel
Opravy karosérií
Výroba a opravy protetických výrobkov
Hodinárstvo
Kamenárstvo
Mäsiarstvo
Výroba piva a sladu
Výroba mliečnych výrobkov
Výroba pekárskeých a cukrárenských výrobkov
Stolárstvo
Zlatníctvo a klenotníctvo

Podmienkou prevádzkovania **remeselnej živnosti** je odborná spôsobilosť získaná vyučením v odbore (príslušné vzdelanie a prax) na základe zaradenia živnosti do zoznamu podľa odbornej spôsobilosti (I, II, III), čo uvádza §21 a 22 živnostenského zákona. Remeslené živnosti poskytujú obrovský priestor pre zavádzanie inovačných technológií šetrných k životnému prostrediu. Rovnako umožňujú podnikateľom vyvíjať a prevádzkovať činnosti smerujúce k nepriamej edukácii a osvete v oblasti ekologizácie podnikania. Dôraz kladený na ekologické pracovné postupy, prostriedky a na finálne produkty sa v súčasnosti môže vrátiť aj finančne!

Murárstvo
Tesárstvo
Pokryvačstvo
Klampiárstvo
Izolátérstvo
Vodoinštalatérstvo a kúrenárstvo
Inštalácia a opravy chladiareských zariadení
Podlahárstvo
Montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení
Kachliarstvo
Pánske, dámske a detské kaderníctvo
Kozmetické služby
Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál pre výdajne
Čistenie a kontrola komínov

Zlievanie drahých kovov
Vývoj a výroba zbraní alebo streliva
Výroba a spracovanie výbušnín vrátane pyrotechnických výrobkov alebo vykonávanie výskumu, vývoja alebo pokusnej výroby výbušnín
Predaj pyrotechnických predmetov tried II a III a podtriedy T1
Prevádzkovanie cestovnej kancelárie
Prevádzkovanie cestovnej agentúry
Ubytovacie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností v týchto zariadeniach a v chatovej osade triedy 3, v kempingoch triedy 3 a 4
Reštaurovanie s výnimkou kultúrnych pamiatok a zbierkových predmetov, ktoré sú dielami výtvarného umenia (§ 3 ods. 1 písm. d) bod 10)
Prevádzkovanie pohrebiska
Prevádzkovanie pohrebnej služby
Prevádzkovanie krematória
Zasielateľstvo

Podmienkou prevádzkovania **viazanej živnosti** je odborná spôsobilosť získaná inak ako vyučením v odbore - napríklad absolvovaním kurzov, pričom výstupom môže byť osvedčenie, certifikát, oprávnenie, poverenie, preukaz odbornej spôsobilosti a pod. Výber viazaných živností je uvedený v tabuľke.

Podmienkou prevádzkovania **voľnej živnosti** nie je odborná spôsobilosť. Sú to živnosti, ktoré nie sú uvedené medzi remeselnými a viazanými živnosťami, napr. viazanie vencov, kytíc, podkovanie koní, ťažba dreva, chov zvierat, výroba ovocných nápojov kvasením, výroba krmív, posteľnej bielizne, remeselné spracovanie textílií a mnoho iných.

Väčšina voľných živností je doslova predurčená pre využívanie a propagáciu ekologických postupov výroby, spracovania a poskytovania služieb!

Moderný spotrebiteľ je ochotný zaplatiť za výrobok s označením EKO viac ako za funkčne rovnaký, ale neekologický produkt. Rovnaký vplyv má predpona EKO na marketing firmy!

Pracovný príklad

Navrhňte si vlastný podnikateľský subjekt a predmet jeho činnosti, alebo popíšte Váš súčasný. Pri popise sa zamerajte na nasledovné:

- Ako produkt/služba uspokojuje potreby Vašich zákazníkov?
- Aké sú výhody vášho produktu? (jedinečné črty - unique selling point, cena, ...)
- Aký je súčasný stav vášho produktu? (vývoj, predaj, prototyp, ...)
- Aká je predpokladaná životnosť produktu? (opakovaný nákup, nepravidelne, ...)
- Ako je zabezpečený súlad produktov so štandardami na trhu?

Ku každej odrážke následne vypíšte všetky možnosti ekologizácie. Začnite technicky uskutočniteľnými, pokračujte ekonomicky uskutočniteľnými a zakončite „fantazijnými alebo SciFi“ riešeniami. Napíšte, akými spôsobmi by bolo možné Vaše návrhy dosiahnuť.

Snažte sa návrhy, ku ktorým ste dospeli, postupne realizovať v miere, ktorú zvládnete.

Marketing

Strategy

Charakteristika podniku

Podnikanie prebieha v inštitucionálnom rámci – podniku, ktorý je v Obchodnom zákonníku definovaný ako: „súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť“ [14]. V rámci odporúčaní Európskej únie sa stretávame s definovaním **podniku, ako každého subjektu, ktorý vykonáva hospodársku činnosť, bez ohľadu na jeho právnu formu** [15].

Pre vymedzenie pojmu podnik je opäť možné nájsť množstvo definícií:

- subjekt, v ktorom dochádza k transformácii vstupov na výstupy, resp. k premene zdrojov na statky,
- usporiadaný súbor prostriedkov, zdrojov, práv a iných majetkových hodnôt, ktoré slúžia podnikateľovi k prevádzaniu podnikateľských aktivít,
- súbor hmotných, osobných a nehmotných zložiek podnikania, [37]

Každý podnik v rámci podnikateľskej činnosti hľadá vhodnú kombináciu výrobných faktorov, prostredníctvom ktorých sa snaží vytvárať výrobky a poskytovať služby. Optimálna kombinácia výrobných faktorov vychádza z princípu hospodárnosti, t. j. dosiahnutia maximálneho výstupu s minimálnymi vstupmi. Existencia podniku závisí aj od jeho ekonomickej samostatnosti a schopnosti samostatne si zabezpečiť finančné zdroje a plniť svoje platobné povinnosti (Bobáková a kol., 2015). Uvedené skutočnosti sú súčasťou všeobecných znakov podniku, ktoré je možné ešte dopĺňať:

- ekonomická samostatnosť,
- právna subjektivita,
- majetková samostatnosť,
- majetková zodpovednosť,
- organizačná celistvosť, [8]

V súčasnosti sa do popredia všeobecných znakov podniku dostávajú aj ekoznaky ako:

- **udržateľnosť,**
- **nízka uhlíková stopa,**
- **minimalizácia odpadu, ...**

Klasifikácia podnikov podľa právnej formy

Postupný vývoj teórie podnikania je podkladom chápania súvislostí v riadení podniku a vzniku od jednoduchej právnej formy až po nadnárodné korporácie s rozvetvenými a často zložitými štruktúrami. Do tohto procesu vstupujú zmeny vlastníctva, požiadavky záujmových skupín aj jednotlivcov, čo sa odráža v riadení a správe podniku v rozličných krajinách. Na takomto základe sa formuje aj spôsob vedenia podniku na Slovensku a tým napĺňanie zmyslu podnikania. [1]

Subjektmi podnikania na území SR môžu byť fyzické aj právnické osoby.

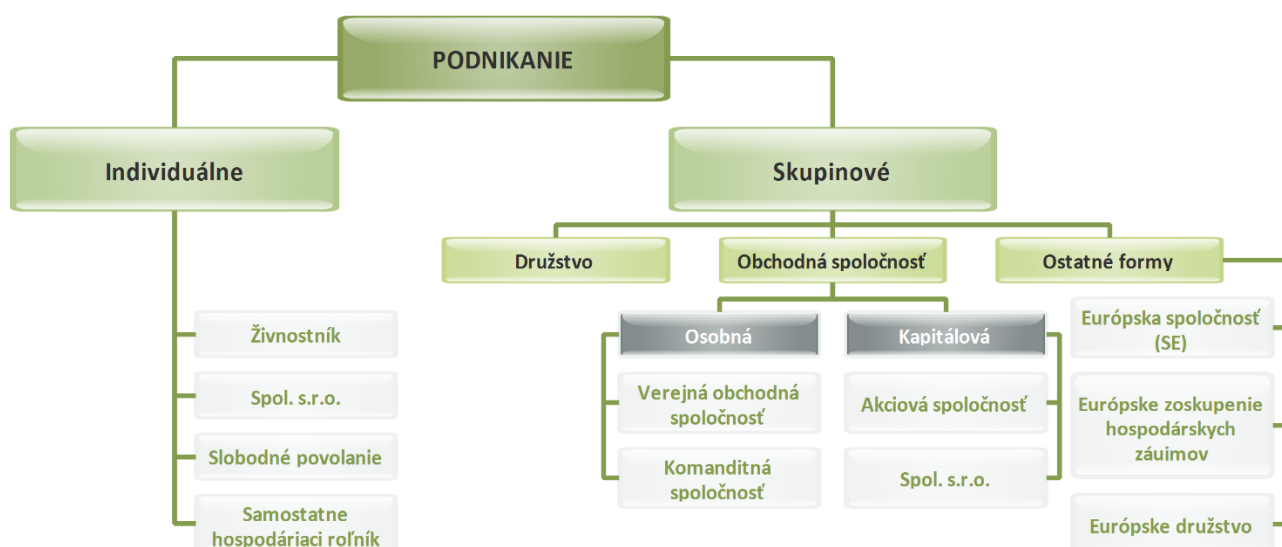
Fyzická osoba (FO) je každý človek, ktorý je prirodzeným nositeľom práv a povinností. Práva a povinnosti FO vznikajú narodením a zanikajú smrťou, pričom spôsobilosť na právne úkony vzniká až dovŕšením 18 rokov. V legislatívnom zmysle je fyzickou osobou každý človek od svojho narodenia.

Ale pre potreby podnikania je to:

- osoba podnikajúca na základe živnostenského oprávnenia (živnostník),
- osoba podnikajúca podľa osobitných predpisov,
- osoba vykonávajúca poľnohospodársku výrobu. [1]

Právnická osoba (PO) je každá osoba, ktorá má práva a povinnosti, avšak nie je FO. Vzniká dňom zapísania do obchodného registra (OR), alebo iného zákonom určeného registra. Podniky ako právnické osoby majú rozličnú právnu podobu a jej označenie a existuje tu veľká nejednotnosť.

Podnik môže byť založený jednou osobou alebo skupinou osôb.

Porovnanie právnych foriem podnikania na Slovensku

Jednotlivé právne formy sa od seba líšia vo viacerých bodoch. Hlavné rozdiely vyplývajú predovšetkým z počtu prípadne štruktúry zakladateľov a minimálnej hranice základného imania.

Právna forma	Počet spoločníkov	Základné imanie - Vklad spoločníka
Živnostník	1 osoba	-
Spoločnosť s ručením obmedzeným	1 až 50 (FO i PO)	Min 5 000,- € Min 750,-/zakladateľa
Akciová spoločnosť (a.s.)	2 FO alebo 1 PO	Min 25 000,- € minimálne hodnota akcie podľa zakladateľskej zmluvy
Verejná obchodná spoločnosť	2	minimálna hodnota podľa spoločenskej zmluvy
Komanditná spoločnosť (k.s.)	2 (FO i PO)	Min. vklad/zakladateľa podľa spoločenskej zmluvy, najmenej však 250,- € (komanditista)
Družstvo	5 FO alebo 2 PO	Min 1 250,- € Min vklad na člena podľa prijatých stanov
Európske zoskupenie hospodárskych záujmov	2 (FO i PO) až 20	-
Európska spoločnosť (ES)	zlúčením alebo splynutím min. 2 a.s. holding – min. 2 spoločnosti (a.s. aj s.r.o.) založenie dcérskej spoločnosti o.s. premena existujúcej a.s. na SE	Min 120.000,- EUR musí byť rozdelené na akcie a vyjadrené v EUR, každý akcionár môže kúpiť ľubovoľný počet akcií
Európske družstvo (SCE)	5 FO o.s., družstvo, PO	Min. 30 000,- € -

Najviac využívaná právna forma na Slovensku je podnikanie fyzickej osoby na základe živnostenského oprávnenia (tzv. živnostníci) čo predstavuje v súčasnosti až 60 % podnikateľských subjektov, druhou najobľúbenejšou právnou formou je podnikanie ako spoločnosť s ručením obmedzeným vo výške 34 %.

■ Živnostníci ■ Spol. s.r.o. ■ Neziskovky ■ Akciové spoločnosti ■ FO-podnikatelia ■ Zahraničné osoby ■ Družstvá

Na základe uvedeného sa v tejto príručke podrobnejšie venujeme možnostiam, výhodám a potrebe ekopodnikania práve v týchto dvoch formách.

Miesto podnikania

Jedným z významných faktorov prosperity podniku je správne zvolené miesto podnikania. V mnohých prípadoch je výber miesta predurčený bydliskom zakladateľa, čo je spojené s niektorými výhodami ako znalosť trhu, kontakty s úradmi a pod.

Pri voľbe miesta podnikania je nutné postupovať systematicky a miesto podrobiť dôkladnej analýze. Odporúča sa **vytipovať viac vhodných miest a pre každé z nich vypracovať informačnú kartu**, ktorá obsahuje údaje ako poloha, veľkosť pozemku, vlastnícke pomery, **ekologické aspekty** a pod. Taktiež je potrebné zistiť možnosti zriadenia prevádzkarne, pričom ide hlavne o povolenie miestnych úradov a nesmie sa zabudnúť ani na preverenie infraštruktúry miesta podnikania.

Forma podnikania

Každá právna forma podnikania prináša so sebou tak výhody, ako aj nevýhody nielen z pohľadu ekonomického či administratívneho, ale aj z pohľadu možností ekologizácie daného podnikania.

Živnostník - podnikanie v postavení fyzickej osoby podnikateľa je považované za najjednoduchšiu formu. Živnostník ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom.

Ekologické podnikanie v tomto prípade nereprezentuje len firmu, ale aj meno podnikateľa a jeho rodiny. Tá je často hnacím motorom ekologizácie podnikania v tejto forme.

K hlavným výhodám živnostníka patrí:

-
- jednoduchý proces založenia aj zrušenia podniku a potreba nižšieho vstupného kapitálu,
  - celková kontrola nad podnikom, rozhodovanie o podniku,
  - výlučné vlastníctvo zisku,
  - pružnosť, podnikateľ sa môže rýchlo rozhodovať a využiť momentálnu situáciu na trhu,
  - postačuje jednoduché účtovníctvo, ...

Samozrejme je potrebné mať na zreteli aj to, že:

-
- podnikateľ ručí celým svojím majetkom – veritelia sú oprávnení zabaviť aj ten osobný,
  - výška kapitálu je spravidla malá,
  - ťažký prístup k úverom,
  - ťažkosti s riadením - podnikateľ musí mať prierezové vedomosti,
  - veľké časové nároky, ...

Forma podnikania

Právna forma podnikania hlavne v postkomunistických krajinách môže vyvolávať v očiach zákazníkov predsudky. Vytvoriť a udržať si dobré meno firmy je veľmi náročné. **Ekologizácia podnikania je jedným zo spôsobov, ako tento proces urýchliť a upevniť.**

Spoločnosť s ručením obmedzeným je kapitálová spoločnosť, v ktorej spoločníci ručia za záväzky spoločnosti iba do výšky svojho nesplateného vkladu. Spoločnosť zodpovedá celým svojím majetkom.

V prípade záujmu o ekologizáciu podnikania musia byť všetci spoločníci „na jednej vlne“. Akákoľvek nezrovnalosť v názoroch na definovanie EKO postupov je pri tejto forme podnikania nebezpečná!

Za hlavné benefity „es.er.očky“ sú považované tieto:

- obmedzené ručenie, vlastníctvo podielov je prevoditeľné,
- vyššia úroveň prestíže mena firmy,
- relatívne ľahší spôsob získavania kapitálu z rôznych investičných zdrojov,
- schopnosť spoločnosti „pripútať“ znalosti a skúsenosti presahujúce možnosti jednej osoby,
- štruktúra podniku je definovaná, ...

Aj pri tejto forme podnikania však existujú úskalia:

- zvýšené náklady na registráciu a založenie spoločnosti,
- potreba profesionálnych poradcov (právnik, daňový poradca a pod.),
- činnosť je obmedzená spoločenskou zmluvou,
- povinnosť viesť podvojnú účtovníctvo,
- značné daňové zaťaženie, ...

Administratívna náročnosť založenia podniku

Administratívna náročnosť zakladania podnikateľského subjektu za posledných 10 rokov výrazne poklesla, aj napriek tomu sa zachovali disproporcie medzi zakladaním podnikateľa fyzickej osoby - živnostníka a založením spoločnosti s ručením obmedzeným.

ŽIVNOSTNÍK		SPOLOČNOSŤ SRO	
Úkon	počet dok.	Úkon	počet dok.
1	4	Dokumenty pre získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení	
		Tlačivo ohlásenie FO	
		Doklady potvrdzujúce odbornú spôsobilosť	
		Doklady potvrdzujúce vzťah k nehnuteľnosti	
		Doklad o zaplatení poplatku	
2	-	Podpisovanie spoločenskej zmluvy a podpisových vzorov pred notárom	
2	-	Príprava dokumentov pre získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení:	
		Tlačivo ohlásenie PO	
		3 Kópia spoločenskej zmluvy	
		Doklady potvrdzujúce odbornú spôsobilosť	
		Doklady potvrdzujúce vzťah k nehnuteľnosti	
		Doklad o zaplatení poplatku	
		4 Vyžiadanie súhlasu správcu dane so zápisom do OR	
		5 Vyzbieranie vkladov	
		Príprava dokumentov pre zápis spoločnosti do OR	
		Tlačivo návrh na zápis spoločnosti do OR	
2x kópia spoločenskej zmluvy			
2x kópia oprávnenia na podnikanie			
6 2x vyhlásenie správcu vkladu			
2x podpisový vzor konateľov			
2x doklad preukazujúci vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti			
Potvrdenie o zaplatení poplatku za zápis spoločnosti do OR			
7	-	Návšteva JKM - odovzdanie dokumentov	
2	4	7	22

Zakladanie právnickej osoby stále zápasí so značnou byrokraciou, pričom založenie obnáša minimálne 7 úkonov spätých s prípravou **22 dokumentov**. V mnohých prípadoch je potrebné opätovne dokladovať to, čo už dokladované bolo na inom úrade štátnej správy - aj napriek deklarovanej snahe vlády o informatizáciu spoločnosti má táto oblasť značné rezervy a absentuje funkčné prepojenie medzi úradmi.

Aj to je jeden z dôvodov, prečo podnikatelia stále častejšie využívajú možnosť zakladania spoločnosti dodávateľským spôsobom.

Na druhej strane – z pohľadu vplyvov na životné prostredie – **založenie spoločnosti etablovanou firmou zanecháva výrazne menšiu enviropstopu**, ako je uvedené v ďalšom texte.

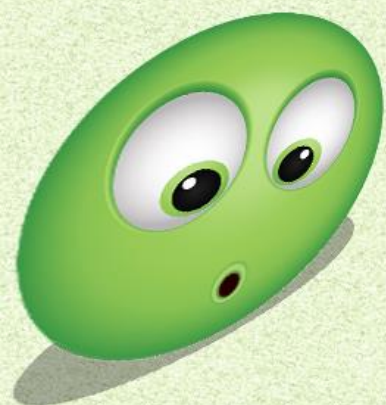
Finančná náročnosť založenia podniku

Finančná náročnosť zakladania podnikateľských subjektov vyplýva z administratívnej náročnosti ako aj z počtu jednotlivých právnych úkonov potrebných k ich založeniu. Už na základe toho možno očakávať výraznej vyššie finančné nároky na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným.

ŽIVNOSTNÍK			SPOLOČNOSŤ s r.o. (2 spoločníci)		
Úkon	Poplatok	Účel platby	Úkon	Poplatok	Účel platby
Príprava dokumentov pre získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení:	-	Tlač, kopírovanie,	Podpísanie spoločenskej zmluvy a podpisových vzorov pred notárom	17 €	Tlač, kopírovanie, notárske overenie
Tlačivo ohlásenie FO	0,4		Dokumenty pre získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení		Tlač, kopírovanie,
Doklady potvrdzujúce odbornú spôsobilosť	0,2		Tlačivo ohlásenie PO	0,4	
Doklady potvrdzujúce vzťah k nehnuteľnosti	0,2		Kópia spoločenskej zmluvy	0,8	
Zaplatenie poplatku	5-15 €/živnosť	Doklady potvrdzujúce odbornú spôsobilosť	0,2		
		Doklady potvrdzujúce vzťah k nehnuteľnosti	0,2		
		Zaplatenie poplatku	5 - 15 €/živnosť	Poplatok	
			Vyžiadanie súhlasu správcu dane so zápisom do OR	2	Tlač, poštovné
			Dokumenty pre zápis spoločnosti do OR	-	Tlač, kopírovanie,
			Tlačivo návrh na zápis spoločnosti do OR	2	
			2x kópia spoločenskej zmluvy	2,4	
			2x kópia oprávnenia na podnikanie	0,2	
			2x vyhlásenie správcu vkladu	0,1	
			2x podpisový vzor konateľov	0,1	
			2x doklad preukazujúci vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti	0,4	
			Potvrdenie o zaplatení poplatku za zápis spoločnosti do OR	300	Poplatok
SPOLU	0,8 - 18,8 €		SPOLU	180,8 - 340,8 €	

Založenie podnikateľských subjektov elektronickou formou ušetrí viac ako polovicu financií, ak berieme do úvahy polovičný poplatok za založenie a zníženie nákladov na tlač a kopírovanie.

Zaujímavosť

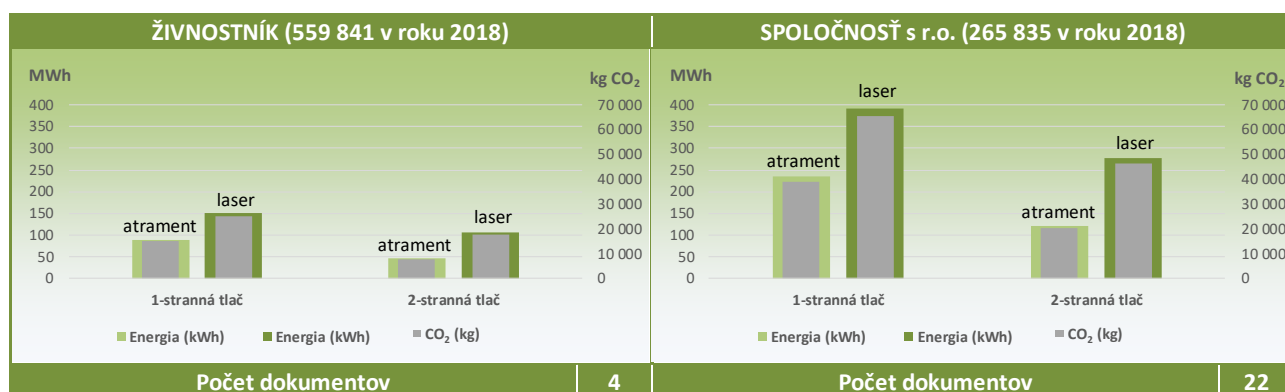

Ekologická náročnosť založenia podniku

Len pre zaujímavosť – pozrime sa na založenie podnikania z pohľadu ekologickej náročnosti administratívnych úkonov. V tomto krátkom príklade sme porovnali len náklady na tlač a distribúciu dokumentov.

Energetické náklady na tlač jednej strany papiera sú odhadované pri atramentovej tlačiarni na úrovni 0,00111 kWh, ak použijeme laserovú tlačiareň, môžeme počítať až s hodnotou 0,028 kWh. Energia potrebná na výrobu jednej strany (5g) papiera sa odhaduje na 0,0389 kWh. [41]

Živnostník teda spotrebuje na založenie podnikania 0,16 kWh pri atramentovej tlači a 0,27 kWh pri laserovej tlačiarni a jednostrannej tlači, kým na založenie firmy je potrebných 0,88 alebo 1,47 kWh. Na prvý pohľad sú to zanedbateľné čísla. Ak sa však pozrieme na celkový počet podnikateľských subjektov, tak firmy existujúce na Slovensku v roku 2018 spôsobili nasledovné ekologické zaťaženie:

Ak by sa teda administratívna záťaž založenia firmy znížila na úroveň založenia živnosti, mohlo sa na Slovensku ušetriť od 140 do 240 MWh energie a od 24 do 40 ton CO₂ v závislosti od použitej tlačiarne!

Pracovný príklad

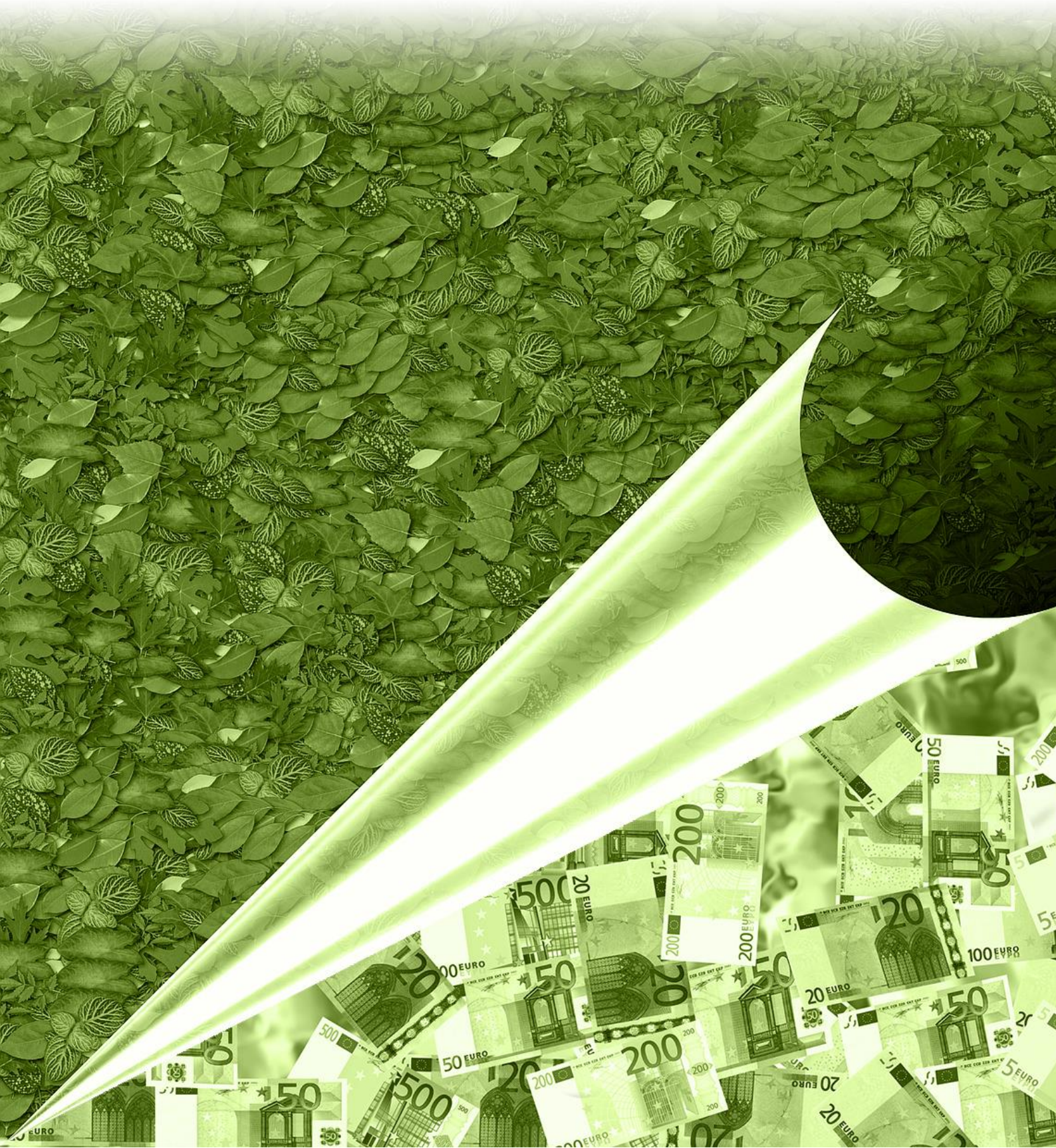

Odhadnite / spočítajte, koľko strán vytlačíte vo firme mesačne / ročne. Podľa vyššie uvedeného príkladu vypočítajte energetickú a environmentálnu záťaž vašej firmy. Vypočítajte, koľko energie a emisií ušetríte obojstrannou tlačou.

Vytvorte pútavý plagát s touto hodnotou a zaveste ho nad vašu tlačiareň.

EKOPODNIKANIE

Čo je vlastne EKOpodnikanie?

V posledných rokoch sa výrazy ako „zelený“ a „ekologický“ stali v médiách, reklamách a na obaloch výrobkov takmer nevyhnutnými. Pojem „ekologický“ sa používa pre toľko rôznych výrobkov a výrobných postupov, že hrozí strata jeho významu.

Definícia

Definícií pojmu **ekologický** je veľmi veľa, ako napríklad:

- týkajúci sa životného prostredia a spôsobu, akým spolu rastliny a živočíchy žijú a vzájomne sa ovplyvňujú
- prospešný pre životné prostredie,
- neohrozujúci životné prostredie,
- v súlade s prirodzenými životnými podmienkami,
- rešpektuje prírodné zákonitosti, ...

Vo všeobecnosti je ale možné používať synonymum **nepoškodzujúci životné prostredie**. Tento termín sa najčastejšie týka výrobkov, ktoré prispievajú k ekologickému životu alebo postupova výrobných procesov, ktoré pomáhajú šetriť energetické zdroje, vodu a ovzdušie.

V rámci výrobného podnikania nie je možné zabudnúť ani na samotný pracovný proces. Produkt má byť prinajmenšom netoxický, pri výrobe by mali byť v čo najväčšej miere používané udržateľne vyrábané alebo pestované zložky, výrobky z recyklovaných materiálov a biologicky odbúrateľné produkty.

Výhody ekopodnikania

Hlavným benefitom pre podnikateľa by mal byť jeho dobrý pocit z pomoci životnému prostrediu. Je dôležité si uvedomiť, že ekopodnikanie nemusí priniesť výsledky v podobe ekonomického zisku okamžite, ale ich prináša dlhodobo. Ekopodnikanie zabezpečuje rozširovanie zákazníckej siete, zvyšuje udržateľnosť podnikania napríklad aj znížením závislosti od centrálnych zdrojov energií, materiálov i služieb.

Je potrebné si uvedomiť, že neekologickým podnikaním sa môže podnikateľ dostať do finančných problémov v dôsledku pokút za tvorbu environmentálnych záťaží. Ich zoznam sa postupne rozrastá, preto je vhodné eliminovať ich výskyt už v začiatkoch podnikania.

Súhrnne sa tieto negatívne faktory označujú ako ekonomická škoda, ktorá sa delí na škody ex post a škody ex ante.

Medzi škody ex post patria:

- **ekonomická strata** - je vyjadrením hodnoty, ktorá by bola vyrobená ak by k poškodeniu životného prostredia nedošlo. Prejaví sa v dôsledku poškodenia výrobných faktorov.
- **Kompenzačné a dodatkové náklady** – náklady, ktoré musíme vynaložiť na odstránenie a zmiernenie dôsledkov znečistenia životného prostredia.

(náklady na lekársku starostlivosť, nemocničné dávky, ...)

Ako škoda ex ante sa označujú:

- **Náklady na predchádzanie znečistenia životného prostredia** – náklady, ktoré môžu napomôcť ekologizácií výroby a ekologicky pozitívnej zmene myslenia spoločnosti.

(náklady na vzdelávanie, náklady na zavádzanie nových technológií, ...)

Je potrebné si uvedomiť, že **ekologizácia podnikania je vedomá a cielená činnosť** zameraná na zmiernenie a odstránenie environmentálne nevhodných účinkov technologického procesu.

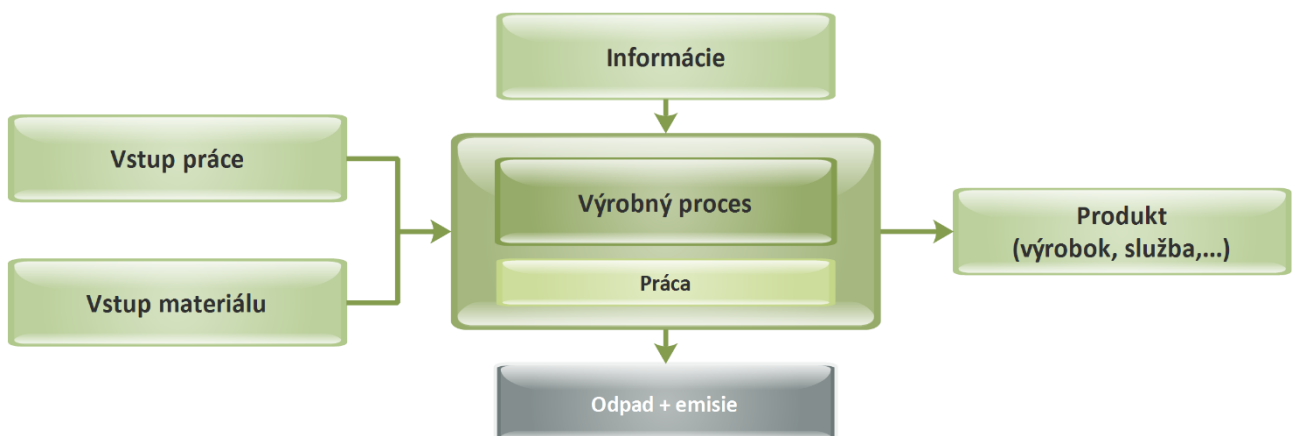
Je na každom podnikateľovi, či sa rozhodne len pre vlastný zisk alebo pre zisk všetkých vrátane našej planéty.

Pochopením skutočného významu ekologického podnikania je možné implementovať postupy a pravidlá, ktoré povedú k zdravšiemu životu planéty a jej obyvateľov.

Nepochopenie významu slova ekologický môže viesť nielen k pasivite v tejto oblasti, nezodpovedným konaním hrozí dokonca napáchanie škôd na ekosystéme. Takéto postupy sa začínajú objavovať u podnikateľov, ktorí pochopili len ekonomický (marketingový) význam slova ekologický a rozhodli sa pre jedinú zmenu v ich podnikaní – pre zmenu označovania výrobkov, postupov, či služieb! Tým sa zamerajú na ekologicky zmýšľajúcu skupinu zákazníkov ochotných si za ekologický produkt priplatiť. Takýmto správaním klamú nielen zákazníkov, ale aj sami seba a celú planétu. V súčasnosti sú už takéto postupy známe, odhaľované a majú aj svoj špecifický názov – **greenwashing** – pozor na pošmyknutie!

Podnikatelia myslíaci ekologizáciu svojho podnikania vážne sa musia zamyslieť nad tým, čo predstavuje v ich podnikaní najväčší zdroj environmentálnych záťaží a začať od neho. Vo výrobných procesoch sú kritické environmentálne oblasti tieto: VSTUP – VÝROBNÝ PROCES – VÝSTUP. Zjednodušene je možné povedať, že sa jedná o celý podnik, ako je to znázornené na obrázku.

Výrobný proces je teda možné považovať za kľúčový faktor ekopodnikania.

*„Vznikajúci výrobok bude
taký kvalitný,
aký kvalitný
je výrobný proces.“*

NN

Základnými znakmi ekologicky kvalitného výrobného procesu je:

- Produkcia malého množstva odpadu v procese výroby
- Nižšia spotreba energie
- Zmenšenie množstva nepodarkov
- Zníženie poruchovosti výrobku

Výrobný proces nastavený ekologicky predstavuje základ ekologickej pyramídy ekopodnikania, základ ktorej tvoria **vstupy**. Ak podnikateľ zdefinuje ekologický výrobný proces, vstupy musia byť tomuto procesu prispôbené. To má za následok spustenie reťazovej reakcie v celom dodávateľsko odberateľskom „kolotoči“, nakoľko dodávatelia sa buď prispôbia požiadavkám trhu, alebo sa budú naďalej správať spiatocnícky a tvrdošijne podnikať s krátkodobou vidinou zisku. V súčasnosti je už aj v dodávateľsko odberateľských vzťahoch uprednostňovaný ekologický spôsob nielen výroby, ale napríklad aj dopravy a pod.

Ak sú dodržané vyššie uvedené podmienky a procesy, je len samozrejmosťou, že ich **výstupom** bude ekologický produkt s minimálnou environmentálnou stopou. K tomuto výstupu je možné pripočítať aj nehmotný benefit v podobe dobrého pocitu podnikateľa.

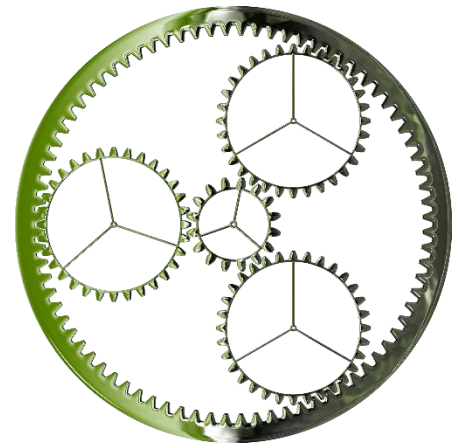
Ekologizácia výroby a produktov

V súčasnej dobe je vysoká požiadavka na kvalitu výrobkov aj v oblasti ich ekologického pôvodu. Vzhľadom k požiadavkám trhu je už dnes možné tvrdiť, že ak budú výrobky kvalitné, budú spĺňať aj environmentálne požiadavky. V praxi by malo platiť, že výrobca nedosiahne kvalitu výrobkov a nárast úžitkových vlastností na úkor životného prostredia.

Znamená to, že ak je výrobok označený ako kvalitný, nepotrebuje označenie EKO.

V rámci riadenia celého výrobného procesu by mal podnikateľ definovať miesta, ktoré predpokladajú vznik odpadu a poznať jeho druh, množstvo, vlastnosti a vplyv na životné prostredie. Na vznik odpadu je potrebné sa zamerať už pri samotnom plánovaní podnikania, či pri projektovaní jednotlivých procesov, ako napr.:

- Projektovanie výrobku
- Projektovanie výrobných procesov
- Výroba a prevádzka výrobných systémov
- Balenie a skladovanie výrobkov, expedícia
- Likvidácia výrobku po jeho dožití

Len dôkladným ekoplánovaním je možné dosiahnuť efektívne využitie prírodných zdrojov s minimálnymi negatívnymi dopadmi na životné prostredie ale i ekonomiku podnikania daného subjektu. Ak budú všetky procesy smerujúce k výslednému produktu podniku spĺňať aspekty ekopodnikania, môže byť produkt zaradený do hodnotenia z hľadiska jeho vplyvu na životné prostredie.

Environmentálny výrobný systém je systém, ktorého všetky vstupy, procesy a výstupy sú ekologicky vyhovujúce, teda nepoškodzujú životné prostredie.

Ekologizovaná technológia

Ekologizácia technológie je vedomá činnosť zameraná na zmiernenie a odstránenie environmentálne nevhodných účinkov technologického procesu. Jedná sa o činnosti spojené s čistením vody a vzduchu, povrchovou úpravou výrobkov, druhotným využitím už opotrebovaných výrobkov alebo ich bezpečným uskladnením. Ekologizovaná technológia je teda taká, v ktorej počas výroby ak vznikajú potenciálne škodlivé látky a materiály, ich vplyv sa eliminuje zámernou činnosťou človeka. V rámci ekologizácie technologických procesov vznikajú nové trendy v oblasti výroby:

1. Čistá výroba

- Tvorba podmienok pre rozvoj prevádzok neznečisťujúcich vodu, pôdu a ostatné zložky ŽP
- Nové princípy konštruovania výrobkov a recyklácie výrobkov a energie
- Zelené inžinierstvo, zelené výrobky

2. Konkurentné inžinierstvo

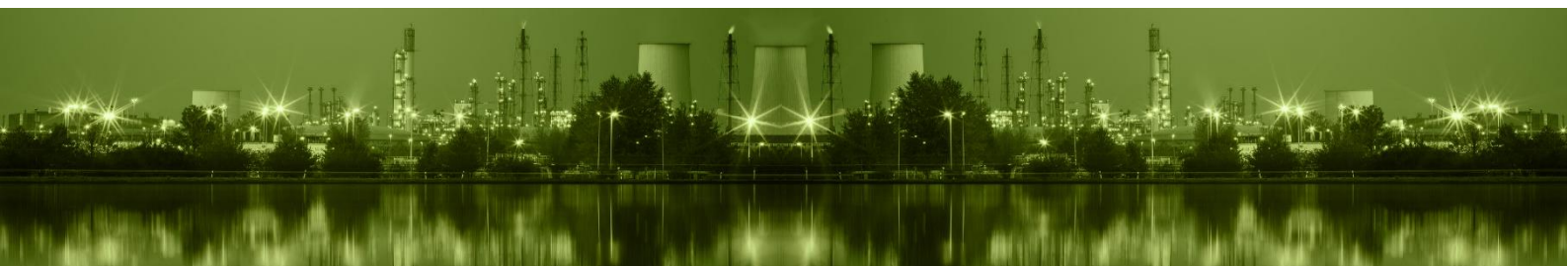
- Paralelný vývoj výrobkov a výrobných procesov smerom k zvýšeniu kvality, zníženiu nákladov, skráteniu času vývoja, výroby a dodávky výrobkov na trh
- Hľadanie možnosti paralel. Vývoja spolupráce v rôznych častiach sveta a rôznych štádiách životného cyklu výrobku.

3. Rýchly vývoj výrobkov

- Vývoj a testovanie postupov a organizačných metód, ktoré umožnia rýchle uvedenie nových výrobkov na trh.

4. Pružné organizačné štruktúry a metódy riadenia

- Hľadanie nových metód a postupov, aj na báze PC , pre urýchlenie reakcií podniku na zmeny okolia
- Výrobné systémy orientované na človeka

Environmentálne hodnotenie výrobku

Súčasná environmentálna politika je charakterizovaná princípom prevencie, preto sa venuje zvýšená pozornosť vplyvu výrobkov na životné prostredie už z hľadiska jeho výroby. Na Slovensku je možné produkt zaradiť do Environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov podľa miery ich dopadu na životné prostredie. Výrobok sa posudzuje v celom životnom cykle – od projektu a suroviny cez výrobu, použitie až po jeho zneškodňovanie a recykláciu - metóda LCA (Life Cycle Assessment).

LCA – analýza životného cyklu výrobkov a procesov hodnotí environmentálne dopady podniku alebo výrobku za účelom zníženia množstva použitých surovín v procese výroby a za účelom minimalizácie odpadov. Nazýva sa aj „**Analýza od kolísky po hrob**“.

Environmentálne vhodný produkt "EVP"

Národnú environmentálnu značku „Environmentálne vhodný produkt“ udeľuje MŽP SR výrobkom alebo službám, ktoré spĺňajú stanovené osobitné podmienky podľa Oznámenia MŽP SR pre príslušnú skupinu produktov. Národná značka EVP je vlastníctvom MŽP SR a má verejnoprávnu povahu. [3]

Značka pozostáva z dvoch sústredných kružníc, vo vnútri ktorých je štylizovaný obraz trojvršia s tromi trojuholníkmi znázorňujúci zložky životného prostredia a pôsobenie vládnych orgánov, priemyslu a obchodu v starostlivosti o životné prostredie. V hornej časti medzikružia je nápis „Environmentálne vhodný produkt“, v dolnej polovici sa uvádza identifikačné číslo Oznámenia MŽP SR, podľa ktorého bol produkt posudzovaný. Značka sa používa v jednofarebnom prevedení, v ľubovoľnej farbe, ktorá vyhovuje celkovému vzhľadu výrobku alebo jeho obalu. Vonkajší priemer (veľkosť) značky musí byť min. 15 mm.

Produkty sú posudzované podľa [registra produktov](#), ktorým bola udelená environmentálna značka EÚ v SR. Environmentálne označovanie produktov je dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky na ochranu životného prostredia, ktorého cieľom je zmiernenie negatívneho vplyvu spotreby a výroby na životné prostredie, zdravie, klímu a prírodné zdroje prostredníctvom podpory a uprednostňovania výrobkov a služieb s nižším negatívnym vplyvom na životné prostredie. [3]

V podmienkach Slovenskej republiky sa environmentálne označovanie realizuje od roku 1997 prostredníctvom národnej schémy na udeľovanie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“. Podmienky a postup pri udeľovaní a používaní národnej environmentálnej značky upravuje [zákon č. 469/2002 Z. z.](#) o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov.

Podnikateľ, ktorý má ekoprodukt a má záujem označiť ho symbolom environmentálnej značky, potrebuje absolvovať [tri jednoduché kroky](#) [3] k jej získaniu:

1. Príprava

Zo zoznamu platných skupín produktov, na ktoré sú stanovené národné a európske environmentálne kritériá, je potrebné vybrať skupinu, do ktorej spadá produkt.

2. Podanie žiadosti

Na Odbore environmentálneho manažérstva a Bazilejského dohovoru SAŽP podáte formulár žiadosti spolu s kompletnou dôkazovou dokumentáciou potrebnou k procesu posudzovania zhody produktu so stanovenými kritériami.

3. Posudzovanie zhody

Do 2 mesiacov od doručenia žiadosti a dôkazovej dokumentácie SAŽP skontroluje, či je žiadosť spolu s predloženou dokumentáciou kompletná a výsledok kontroly oznámi žiadateľovi.

Od roku 2004, teda od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, majú žiadatelia možnosť získať aj európsku environmentálnu značku „Environmentálna značka EÚ“ (predtým „Európsky kvet“). Udeľovanie európskej environmentálnej značky sa vykonáva podľa nariadenia [EP a R \(ES\) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ](#).

Environmentálna značka EÚ podporuje prechod Európy na obehové hospodárstvo, v ktorom materiály tvoria slučku, teda tam, kde staré výrobky končia, začínajú nové. To výrobcov núti vyrábať výrobky, ktoré:

- podporujú ekologické inovácie a udržateľné priemyselné odvetvia
- pri výrobe a používaní vytvárajú menej odpadu a CO₂
- rozumnejšie využívajú energiu, vodu a suroviny
- vydržia dlhšie a je ľahšie ich opraviť
- sa jednoduchšie recyklujú

Vďaka prehľadným kritériám značky sa spotrebiteľia môžu zodpovedne rozhodovať a pritom podporovať ekologické inovácie a pracovné miesta. [5]

Environmentálnu značku EÚ má približne 40000 výrobkov a služieb, od oblečenia pre deti po elektronické zariadenia. Je to spoľahlivá značka, ktorou sa označujú výrobky a služby so zníženým vplyvom na životné prostredie:

- Sú overené nezávislými odborníkmi.
- Prísne kritériá pre vyše 30 rôznych kategórií výrobkov a služieb sa pravidelne aktualizujú.
- Do úvahy sa berie celý životný cyklus výrobku od jeho výroby po recykláciu alebo zneškodnenie.
- Je zaručené zdravie spotrebiteľov a zodpovedná výroba.
- Žiadne kompromisy, pokiaľ ide o výkon.

Výrobky s environmentálnou značkou EÚ môžu pochádzať z ktoréhokoľvek miesta na svete, pokiaľ preukážu, že spĺňajú potrebné podmienky. [5]

65% spotrebiteľov, ktorí poznajú environmentálnu značku EÚ, jej už verí.*

(* Štúdia spotrebiteľského trhu o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia pre nepotravinové výrobky, Európska komisia, 2014)

V rámci propagácie výrobkov s environmentálnou značkou bol vyvinutý aj EÚ Ecolabel digital toolkit pre tvorbu rôznych vizuálov, ktorými môžete propagovať svoj produkt s Environmentálnou značkou EÚ oveľa jednoduchšie. Nástroj bol vyvinutý s cieľom poskytnúť ekopodnikateľom materiál pripravený na použitie na uľahčenie komunikácie na ich sociálnych médiách alebo na webových stránkach s cieľom kolektívne optimalizovať dosah na cieľové publikum B2B a B2C.

STIAHNITE SI
TOOLKIT

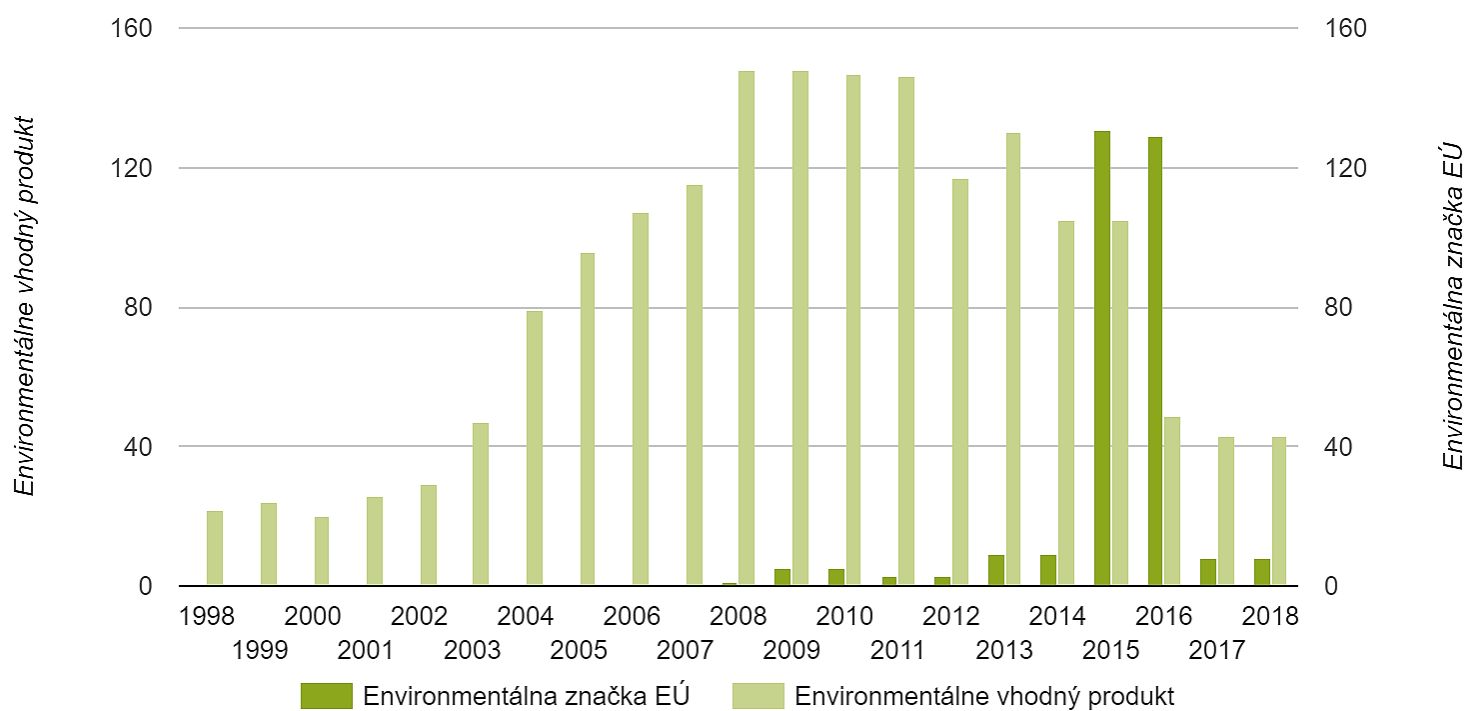
Využitím nástroja získajú podnikatelia k dispozícii obsah, ktorý môžu za dodržania stanovených podmienok voľne šíriť:

- * Príspevky na sociálnych sieťach pre Twitter, Facebook a LinkedIn
- Relevantné značky hash, ktoré sa majú použiť v rámci príspevkov
- Relevantné účty sociálnych médií na označovanie príspevkov
- * Články
- Úspešné príbehy
- Produktové skupiny špecifických výrobkov

Rovnako je na stránkach [ecolabel](#) možné stiahnuť množstvo ďalších informácií, videonávodov a pod.

Environmentálne označovanie podporuje výrobu a spotrebu produktov, ktoré sú ohľaduplnejšie k životnému prostrediu počas celého svojho životného cyklu a ktoré poskytujú zákazníkom presné, nezavádzajúce a vedecky podložené informácie o vplyve produktov na životné prostredie. [4]

V Slovenskej republike bolo celkovo od roku 1997 posúdených a ocenených značkou „Environmentálne vhodný produkt“ 252 produktov. Najväčší celkový počet produktov s právom používať národnú environmentálnu značku EVP – 148 produktov, bol zaznamenaný v rokoch 2008 a 2009. Od roku 2014 má trend medziročného prírastku produktov so značkou EVP klesajúci charakter.

V porovnaní s rokmi 2013 a 2014 bol v roku 2015 zaznamenaný výrazný nárast v počte produktov s právom používať environmentálnu značku EÚ, čím sa celkový počet ocenených produktov v SR od roku 2004 zvýšil na 136 produktov. V roku 2017 dochádza k značnému poklesu na 8 produktov z dôvodu presunu 121 výrobkov ocenených na Slovensku pod švédsku licenciu. Od tohto roku má trend vývoja prírastku produktov so značkou EÚ stagnujúci charakter.

Zrejme je potrebné nájsť nástroje na podporu ekopodnikania na Slovensku!

ZÁVER

Zabezpečovanie životných potrieb spoločnosti je založené na dvoch základných pilieroch – zamestnaneckom a podnikateľskom. Oba sú úzko prepojené, pričom na podnikanie sa zameriava čoraz viac ľudí.

Akékoľvek podnikanie je úzko späté s využívaním energie, surovín a konkrétnym dopadom na životné prostredie. Napriek snahám o znižovanie spotreby energií a materiálov je opak realitou.

V súčasnosti je pritom ekologické myslenie v podnikaní pridanou hodnotou, zmena prístupu k podnikaniu však potrebuje prvotný impulz.

Veríme, že ním bude aj projekt EKOPodnikanie zameraný na predchádzanie i odstraňovanie neuhov, ktoré sú výsledkom nezodpovedného správania sa podnikateľov voči prírode.

A čo vy?

Aký je váš názor na ekopodnikanie?

Je EKOPodnikanie podnikanie budúcnosti?

Projekt EKOpodnikanie realizuje občianske združenie [Energia pre Slovensko](http://energia-pre-slovensko.sk)

Energia pre Slovensko

Podporujeme ekologickú energetiku

Vzdelávanie

Poradenstvo

Organizovanie

Publikovanie

www.energia-pre-slovensko.sk

Zoznam použitej literatúry

- [1] <https://www.footprintnetwork.org/>
- [2] <http://www.ekologika.sk/>
- [3] <https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/environmentalne-manazerstvo/environmentalne-oznacovanie-produktov/narodna-znacka-environmentalne-vhodny-produkt.html>
- [4] <https://www.enviroportal.sk/indicator/detail?id=1221>
- [5] <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/brochures/Slovakia.pdf>
- [6] KASSAY, Š.: Podnik a podnikanie. Bratislava: VEDA, 2006. ISBN 80-224-0775-5
- [7] PAULIČKOVÁ, A.: Podnikanie malých firiem v Slovenskej republike po vstupe do Európskej únie. [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné na internete: <<http://bandlerova.weby.uniag.sk/files/rackova/PDF/Paulickova.pdf>>.
- [8] CHAPČÁKOVÁ, A. – HEČKOVÁ, J. – HUTTMANOVÁ, E.: Podnikanie v malých a stredných podnikoch. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta manažmentu, 2010. 335 s. ISBN 978-80-5550147-5
- [9] Zákon. č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník
- [10] JEŽKOVÁ, R. – JEŽEK, J.: Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora. Bratislava: Eurokódex, 2011. 248 s. ISBN 978-80-89447-47-3
- [11] SEŇOVÁ, A. – PAVOLOVÁ, H.: Podnikateľské plány a inovácie v praxi slovenských podnikov: TU v Košiciach, Fakulta BERG, 2012. 236 s. ISBN 978-80-553-0675-9
- [12] MAJDÚCHOVÁ, H. – NEUMANNOVÁ, A.: Podnik a podnikanie. Bratislava: Sprint dva, 2009. 207 s. ISBN 978-80-89393-13-8
- [13] Právne predpoklady podnikania. [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné na internete: <http://www.scss.sk/dvd_lpp_0384_09_2010/V%DDSTUPY%20Z%20VLASTNEJ%20VEDECKOV%DDSKUMNEJ%20A%20PEDAGOGICKEJ%20C8INNOSTI/PODNIKATE%BCSK%C9%20STRAT%C9GIE%20MSP/2009/REFER%C1TY/7/Pr%E1vne%20predpoklady%20podnikania.pdf>.
- [14] SYNEK, M. – KISLINGEROVÁ, E. a kol. : Podniková ekonomika. Praha: C. H. Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3

- [15] EUROPEAN COMMISSION: 2003/361/EC: Commission Recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium –sized enterprises. [online]. 2003. [cit. 2017.02.20]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF.html> >.
- [16] MAJKOVÁ, M.: Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR. Tribun, 2008. ISBN 978-80-7399-590-4
- [17] Podnikanie a zamestnanie na Slovensku. Bratislava: Komapol s.r.o., 2010. ISBN 978-80-89483-01-3
- [18] Dvořáček, J. – Slunčík. P.: Podnik a jeho okolí. Praha: C. H. BECK, 2012. 192 s. ISBN 978-80-7400-224-3
- [19] JURÍČKOVÁ, V. a kol.: Podnikateľské prostredie a firemné stratégie. Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 2006. 172 s. ISBN 80-7144-154-6
- [20] SEDLÁK, M. a kol.: Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Alfa, 1992. ISBN 80 – 05-01108-3
- [21] KUPKOVIČ, M. a kol.: Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Economica, 1999. 170 s. ISBN 80-88848-08-3
- [22] BEDNÁRIK, R.: Slovenská sociálna politika po vstupe SR do Európskej únie [online]. [citované 2017-03-09]. Dostupné na internete: <http://www.casopispedagogika.sk/revue4/bednarik_studia.pdf>.
- [23] Vymedzenie pojmu sociálna politika a nadväzujúcich pojmov používaných v soc. politike [online]. [citované 2017-03-15]. Dostupné na internete: <<http://www.scribube.com/limba/ceha-slovaca/Vymedzenie-pojmu-Socialna-polit1522231511.php>>.
- [24] Úvod do sociálnej politiky [online]. [citované 2017-03-17]. Dostupné na internete: <<http://www.socialnapolitika.eu/index.php/1-uvod-do-socialnej-politiky/>>.
- [25] Socionet.sk: Sociálna politika. [online]. [citované 2017-03-17]. Dostupné na internete:<<http://www.socionet.sk/index.php?kat=008&tit=00012&opn=opn>>.
- [26] DIMAGGIO, P.J. – POWELL, W.: The new institutionalism in organizational analysis. Greenwood: The University of Chicago Press Books, 1991. ISBN 9780226677095
- [27] RUŽIČKA, V.: Sociálna politika. [online]. [citované 2017-03-09]. Dostupné na internete:

<http://www.socprac8.sk/uploads/prednasky/2%20rocnik/zimny%20semester/uvod%20do%20soc%20politiky/literatura/Ruzicka_Socialna_politika.pdf>.

- [28] SUHÁNYIOVÁ, A. – PETRIŠOVÁ, M.: Daňová sústava Slovenskej republiky s dôrazom na daň z pridanej hodnoty. [online]. [citované 2017-03-20]. Dostupné na internete: <http://www.pulib.sk/elpub2/FM/Kotulic14/pdf_doc/20.pdf>.
- [29] MUZELÁKOVÁ, K.: Daňové a odvodové zaťaženie daňových subjektov vo vzťahu k daňovej reforme. In: Diplomová práca: TU Košice, 2013. 89 s.
- [30] TEPLICKÁ, K.: Základy daňovníctva. Košice: ES FBERG TUKE, 2009. 100 s. ISBN 978-80-553-0148-8.
- [31] KASSAY, Š.: Podnik a podnikanie. Bratislava: VEDA, 2008. 616 s. ISBN 978-80-2241-032-8.
- [32] Finance.sk: Daňová sústava Slovenskej republiky. [online]. [citované 2014-03-09]. Dostupné na internete: <<http://www.finance.sk/dane/informacie/priame-dane/danova-sustava/>>.
- [33] STRÁŽOVSKÁ, H. – STRÁŽOVSKÁ, Ľ. – BAŽO, L. a kol.: Podnikanie v malých a stredných podnikoch. Bratislava: Sprint 2, 2013. ISBN 978-80-89393-88-6
- [34] MELÍŠEK, F.: Štruktúrna politika a štruktúrne zmeny v ekonomike. Bratislava: Ekonóm, 2005. ISBN 80-225-1982-0
- [35] HEČKOVÁ, J. – HUTTMANOVÁ, E. – CHAPČÁKOVÁ, A.: Národohospodárstvo: Prešovská univerzita v Prešove, 2009. 290 s. ISBN 978-80-8068-983-4
- [36] Statistics.sk: Databázy Eurostatu. [online]. [citované 2017-04-19]. Dostupné na internete:<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>>.
- [37] VEBER, Jaromír – SRPOVÁ, Jitka a kol.: Podnikání male a střední firmy. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6
- [38] Zákon č. 455/1991 Zb. z. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon).
- [39] LORKO, M. 2009. Podnikanie. Dubnica nad Váhom: Dubnický technologický inštitút, 2009. ISBN 978-80-89400-04-1
- [40] ORBÁNOVÁ, D.; VELICHOVÁ, Ľ.: Podniková ekonomika. Prvé vydanie, Bratislava: SPN, 2008. 255 s. ISBN 978-80-10-01363-0.
- [41] <http://large.stanford.edu/courses/2010/ph240/pydipati1/>
- [42] http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf

EKOpodnikanie

doc. Ing. Peter Tauš, PhD., Ing. Marcela Taušová, PhD.

Mgr. Mária Shejbalová Muchová, PhD., Ing. Ján Koščo, PhD.

Vydavateľ:
© TU v Košiciach,
Fakulta BERG, Dekanát - Edičné stredisko
Vydanie: prvé
Náklad: 50 ks
Košice 2019

ISBN 978 - 80 - 553 - 3451- 6

ISBN 978 - 80 - 553 - 3451- 6